

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

3.Bf.189/2025/14. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2026. február 11. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette miatt vádlottl ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2025. április 25. napján kelt 501.B.281/2023/47. számú ítéletét megváltoztatja.

A szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát 5-5 (öt-öt) évre súlyosítja, a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát börtönben határozza meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott személyazonosító igazolványának száma szám1.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék – a Fővárosi Főügyészség NF.6526/2020/105. számú vádirata alapján eljárva – a 2025. április 25. napján meghozott és kihirdetett 501.B.281/2023/47. számú ítéletével vádlottl vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntetében (Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés j) pont), ezért öt 4 év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt tárgyakról, valamint az eljárás során felmerült 1.912.099 forint bünygi költség megfizetésre a vádlottat kötelezte.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség a vádlott terhére súlyosításért, a kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamának felemelése végett, a vádlott védője a cselekmény eltérő jogi minősítése és a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A másodfokú eljárásban meghatalmazott védő a fellebbezése írásbeli indokolásában a jogorvoslat eredeti irányát módosította azzal, hogy elsődlegesen védence felmentésére tett indítványt, tekintettel arra, hogy a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a másodfokú bíróság az ítélet részbeni megalapozatlanságát kiküszöbölheti, ennek során az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapíthat meg, ha a vádlott felmentésének vagy részbeni felmentésének, vagy az eljárás megszüntetésének vagy részbeni megszüntetésének van helye. A törvényszék által megállapított tényállást a Be. 592. § (2) bekezdésének c) pontja alapján részben megalapozatlannak tartotta, figyelemmel arra, hogy az ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetve, mivel az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.

[4] Megalapozatlan ítéleti megállapításnak tartotta annak rögzítését, hogy sértett1 a vádlott által vízzel történő leöntés során aludt (ítélet indokolása [15], [16], [151], [1531], [159], [161]), mivel sem a vádlott elmondása, sem más bizonyíték nem igazolja a bíróság erre vonatkozó megállapítását, sőt a nyomozás során 2022. március 31. napján készült feljegyzés is azt rögzíti, hogy nem lehetett megállapítani, hogy néhai sértett1 a gyanúsított általi leöntéskor aludt-e vagy sem. Mindemellett a vádlott is arról tett említést, hogy látta, hogy maga alá vizelt, össze-vissza beszél.

[5] Az alvó állapot kimondása nemcsak a vádlott vallomásával, mely szerint a sértett maga alá vizelt és össze-vissza beszélt, hanem más tanúk (tanú7 és tanú4) vallomásával is ellentétes. tanú7 tanú 0:15 és 0:30 között hallotta a hajléktalan nő kiabálását, ami azt bizonyítja, hogy sértett1 nem aludt a cselekmény idején, aminek a bűnössége esetleges kimondása esetén, a minősítő körülmény tekintetében van jelentősége.

[6] Hivatkozott arra is, hogy a védekezésre képtelen állapot fennállását a szakértők nem erősítették meg, utaltak arra is, hogy azt kizáró adat, hogy hely és helyzetváltoztatásra képes állapotban volt-e, nem merült fel, a boncolás során talált eltérések nem zárják ki a védekezésre való képességet.

[7] Hivatkozott arra, hogy az eljárás során nem sikerült beszerezni a sértetthez társai által hívott mentőszolgálat ellátási esetlapjait, így nem tisztázott, hogy voltak-e kint a mentősök a sértettnél a halált megelőző este, és amennyiben a kiszállás megtörtént, nem állapítható meg, hogy a sértett a gyógyintézetbe szállítást megtagadta vagy az OMSZ munkatársa a helyszíni vizsgálat alapján úgy ítélte, hogy a gyógyintézeti ellátás nem szükséges. E kérdések tisztázása a védelmi álláspont szerint fontos lett volna, mert enélkül szakértő2 orvosszakértő is feltételezésekbe tudott bocsátkozni.

[8] Az ítéletnek arra vonatkozó megállapításait, hogy a vádlott tisztában volt azzal, hogy milyen fizikai és egészségi állapotban van a sértett, szintén csak részben tartotta igaznak, mivel a vádlott ismerte a sértett hajléktalan életmódját, de semmilyen betegségről, kórházi kezeléséről nem tudott.

[9] Kifejtette, hogy a vádlottnak a cselekménye elkövetése során egyetlen pillanatig sem állt szándékában a sértett életének kioltása, kizárólag kellemetlenséget akart neki okozni azzal, hogy vízzel leönti, abban bízva, hogy ennek hatására ismét elhagyja a környéket, ahogy korábban is tette a leöntést követően.

[10] A védői fellebbezés további érvei szerint az elsőfokú bíróság – indokolatlanul – nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a vádlott a cselekmény elkövetése előtt észlelte, hogy a sértett maga alá vizelt, továbbá annak, hogy a sértett húgyhólyagja a boncoláskor üres volt. Nem folytatott le bizonyítást arra vonatkozóan sem, hogy a sértett alsótestét borító nedvesség honnan származik és milyen összetételű. Bár a sértett pelenkát viselt, a rendőrségi helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv azt is rögzítette, hogy a pelenka ki volt szakadva az ágyékánál, mindezt összevetve a vádlott elmondásával megállapítható, hogy még a vízzel történő leöntés előtt nedves volt sértett ruházata és alsóteste is, a vizelet közvetlenül, testközelből nedvesítette a testfelületet.

[11] Kifogásolta, hogy a törvényszék annak ellenére fogadta el és rögzítette tényként, hogy a halál közvetlen oka a kihülés volt, hogy az igazságügyi szakértői vélemények ezzel ellentétes megállapításként azt tartalmazzák, hogy a hasnyálmirigy szövettani kihülésre vonatkozó jelet nem mutatott, továbbá szakértő is kifejtette, hogy jelen esetben kevés és szerény tünet volt, amely tipikusan a kihülésre jellemző, ami a szakértő véleménye szerint szintén arra utalhat, hogy más sorsszerű betegség is szerepet kapott.

[12] A védő álláspontja szerint, amennyiben a vizsgálat kiterjedt volna arra a körülményre is, hogy a sértett a saját vizelet-áztatta ruháiban feküdt, akkor a bíróságnak még inkább azt a következtetést lehetett és kellett volna levonni, hogy a sértett kihülése a vádlott általi leöntés hiányában is nagy valószínűséggel bekövetkezett volna.

[13] A fellebbezés az igazságügyi orvosszakértői vélemény által feltárt sértetti kórelőzmények alapján arra utalt, hogy sértettet többször szállították kihülés közeli állapotban kórházba, többek között a cselekményt megelőzően 1 hónappal 27,9 C testhőmérséklettel. Az eljárás adatai szerint a leöntés és az elhalálozás között minimum három óra eltelt, ezek az adatok a védelem szerint megkérdőjelezzik az első szakértő párosnak a gyors kihülésről adott szakvéleményét, amely szerint nedves környezetben 30 perc és egy óra alatt is bekövetkezik a halálos eredmény. Abból, hogy a kihülés nem olyan gyorsan zajlott le, mint ahogy azt az első szakértőpáros feltételezte, a védő arra következtetett, hogy a sértett ruházata csekély mértékben lett csak vizes a takaróréteg, és a víz szétfröccsenése miatt. Ennek bizonyítékát látta abban, hogy a kilenc darabból álló felső ruházatból hét részben volt nedves, abból is négy csak a derekánál. Enyhén nedves állapotukat alátámasztja az a körülmény is, hogy a szemléről történő elszállításuk nem műanyag zsákban, hanem papírtasakban történt.

[14] A sértett alkoholos befolyásoltságával kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a vádlott cselekménye elkövetésekor nem tudhatta, hogy a sértett a leöntése előtt fogyasztott-e alkoholt vagy sem, de a szakértők nem erősítették meg azt a bírói álláspontot sem, hogy az ittasságnak a kihülést gyorsító hatása köztudomású ténynek tekinthető-e.

[15] Összegezve, a védő úgy vélte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során több esetben is téves következtetéseket vont le, a szakértők által tett megállapításokkal

ellentétes állaspontot fogadott el, tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott által tanúsított elkövetési magatartás lett volna az, ami a sértett halálához vezető folyamatot elindította. Mindebből következően tévedett a bűnösség megállapítása során is.

[16] A cselekmény jogi minősítése körében azt fejtette ki, hogy a tényállásban leírt cselekmény – az elkövetés módja, körülményei, eszköze, valamint az elkövető szándéka alapján – nem minősül emberölés minősített esetének, legfeljebb alapesetnek, azon belül is a gondatlanságból elkövetett emberölésnek.

[17] A védelem az elmeorvosszakértői véleményben tett megállapítások, a szakértők tárgyaláson tett nyilatkozata és a vádlott vallomásaiból kiemelte, hogy a negatív és tartós feszültség érzelmeinek átmeneti tudatszűkítő hatását eredményezték, ami az értelmi megfontolás, a gondolkodás és a mérlegelés átmeneti zavarával járt együtt, amely miatt a cselekmény elkövetése idején a vádlott enyhe fokban korlátozott volt cselekménye társadalomra veszélyességének felismerésben és e felismerésnek megfelelő cselekvésben. A vádlott mindvégig arról számolt be, hogy sajnálja, ami a hajléktalan hölgygel történt, soha senkinek nem akarna szándékosan ártani, abban bízott, hogyha leönti vízzel, akkor továbbáll vagy bemegy a közeli éjszakai melegedőbe. szakértő5 elmeorvosszakértő is megerősítette, hogy a vádlott nem olyan személyiség, aki kriminális cselekményre alkalmas, úgy gondolta, hogy ez egy megoldás lehet, de nem vezette az a direkt célzat, hogy megölje, magatartása csak arra irányult, hogy megszüntesse ezt a helyzetet, szakértő6 szakértő pedig a stressz betegségét, és ennek hormonális következményeit emelte ki.

[18] A védő álláspontja szerint a vádlott beszűkült tudata nem fogta át annak a lehetőségét, hogy ebben a helyzetben a cselekedete akár beláthatatlan következménnyel is járhat. A beszűkült tudatállapot a gondolkodás és a mérlegelés átmeneti zavarát eredményezte, amely megkérdőjelezi az ítélet vádlotti (egészségi állapottal, alkoholos befolyásoltsággal kapcsolatos stb.) tudatosságra való hivatkozásait. Mindemellett a bíróság – véleménye szerint – nem vette kellő súllyal figyelembe a vádlott személyiségét, és azt, hogy gondolkodása egyoldalú, rugalmatlan, több tényezőt, komplex problémát nehezen kezel, ugyanis autisztikus vonásokkal is rendelkezik.

[19] Nem értett egyet a törvényszéknek azzal a megállapításával sem, amely szerint vádlott1 tudatában felmerült, hogy a vízzel való leöntés következménye a sértett halála is lehetett, és hogy ebbe az eredménybe a vádlott belenyugodott. Ez az elkövetési mód ugyanis nélkülözte az erőszakosságot, nem okozott sérülést, annak célja átmeneti kellemetlenség, kényelmetlenség okozása volt. A vádlott nem számíthatott arra, hogy a sértett nem segít magán, hiszen a következményeket átöltözéssel, meleg helyre húzódással egyszerűen kivédhette volna, különösen úgy, hogy a közelben négy fűtött lépcsőházzal rendelkező társasház van, és 200 méterre egy a sértett által is ismert éjszakai melegedő is található. A vádlott azért is bízhatott alappal abban, hogy a sértett elmegy, mert a nyár elejétől kezdve többször locsolta le vízzel a sértettet, aminek következtében a sértett hosszabb-rövidebb időre elment a területről. Érvelését azzal folytatta, hogy a vádlott beszűkült tudatállapota miatt sem ismerte fel a cselekménye lehetséges következményeit, így őt legfeljebb a gondatlan elkövetési mód miatt lehet felelősségre vonni.

[20] Mindezekre figyelemmel elsődlegesen a vádlott felmentését, másodsorban cselekményének a Btk. 160. § (1) és (4) bekezdése szerinti gondatlan emberölésként minősítését, illetve – eljárási szabálysértés vagy a tényállás megalapozatlansága okán – a törvényszék új eljárásra utasítását indítványozta. Végül pedig a szabadságvesztés végrehajtásának enyhébb fokozatának megállapítását indítványozta a vádlott felsőfokú végzettségére és pszichés állapotára figyelemmel.

[21] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.416/2025/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést változatlan tartalommal tartotta fenn. Kifejtette, hogy a törvényszék a perrendi szabályok betartása mellett lefolytatott eljárása során a valósághű tényállás, illetve a büntető és a büntetőeljárási jogszabályok alkalmazásában jelentős tények felderítése érdekében szükséges bizonyítást lefolytatta, az ítéletben megállapított tényállás nem szenved a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében felsorolt hibákban, illetve hiányosságokban, így a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó azzal, hogy a tényállás [17] bekezdésében pontosítandó a sértett halála bekövetkezésének időpontja, ami helyesen 2020. december 13-a.

[22] A fellebbviteli főügyészség szerint a törvényszék a bizonyítékok értékelésével kapcsolatos indokolási kötelezettségét is teljesítette, amikor a vádlotti védekezés figyelembevételével a bizonyítékok tartalmát egyenként és egymással összevetve értékelte a bűnösséget megállapító ítélete meghozatala során. A tényállás alapját képező bizonyítékok, a tanúk vallomásai, kamerafelvételek, okirati bizonyítékok, valamint szakértői vélemények így a vádlotti vallomással történt együttes mérlegeléssel a vádlott bűnösségére vont okszerű következtetést eredményeztek. Az irányadó tényállás alapján a vádlott cselekményének jogi minősítését is törvényesnek tartotta.

[23] Úgy vélte, hogy a büntetés kiszabása során tévedett a törvényszék a vádlott szabadságvesztése és közügyektől eltiltása tartamának meghatározásakor, mert az nem szolgálja kellően a büntetési célokat. A Fővárosi Főügyészség 2025. április 25. napján kelt Bf.6526/2020. számú írásbeli fellebbezésében kifejtettekkel egyetértett, a vádlott javára értékelhető enyhítő körülményekre tekintettel a szabadságvesztés tartamának enyhítő szakasszal történő meghatározására a fellebbezése írásbeli indokolásával egyezően – és az ügyészi perbeszédben előadottakkal szemben – lehetőséget látott, ugyanakkor a törvényszék által a vádlott beszámítási képességének enyhe fokú korlátozottságára figyelemmel alkalmazott kétszeres enyhítést, illetve az egyszeres enyhítés maximális lehetőségének kihasználását már nem találta elfogadhatónak.

[24] Rögzítette, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a vádlott nem szenved elmebetegségben és személyiségzavara sincs, a tehetetlenség érzésének tudatszűkítő hatása miatt korlátozták be a beszámítási képességét enyhe fokúra a szakértők, amely korlátozásnak azonban nem lehet eltúlzott jelentőséget tulajdonítani, mert egyrészt az enyhítő körülmények között már értékelésre került, így gyakorlatilag kétszeresen értékelte enyhítőként a törvényszék a vádlott javára, másrészt egy perifériára szorult, szerencsétlen sorsú, rossz egészségi állapotú, hajléktalan hölgy sérelmére még eshetőleges szándékkal megvalósított ölési cselekményt is a generális prevenció szempontjából súlyosabban kell megítélni, ahogy erre az elsőfokú bíróság is utalt az ítéletében. E körülményekre figyelemmel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék 501.B.281/2023/47. számú ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a büntetést kiszabó részben változtassa meg akként, hogy a

vádlott szabadságvesztésének és ahhoz igazodóan a közügyektől eltiltásának tartamát emelje fel, egyebekben az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

[25] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezések elbírálására a Be. 599.§ (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött ki.

[26] A vádlott a nyilvános ülésen személyi körülményeiről nyilatkozott.

[27] A vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásával egyezően szólalt fel.

[28] A vádlott az utolsó szó jogán csatlakozott a védője által előadottakhoz.

[29] Az ellentétes előjelű fellebbezések az alábbi eredményre vezettek.

[30] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Be. 590.§ (1) bekezdése alapján a fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú ítéletet, az azt megelőző bírósági eljárással együtt a (2) bekezdésben meghatározott terjedelemben bírálta felül a Be. 599.§ (1) bekezdés szerinti nyilvános ülésen. A másodfokú bíróság vizsgálta az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását, tekintet nélkül arra, hogy ki, milyen okból fellebbezett. Az elsőfokú ítélet egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező további rendelkezései a Be. 590.§ (7) bekezdése alapján hivatalból képezték a másodfokú felülbírálat tárgyát.

[31] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút (Be. 608. § (1) bekezdés a) - f) pontja), sem olyan relatív eljárási szabálysértést (Be. 609. § (1) és (2) bekezdése), amely az ítélet érdemi felülbírálatát kizárná, és a Be. 567. § (1) és (2) bekezdése szerinti okból az eljárás megszüntetésének sincs helye. Ugyan a védelmi fellebbezés esetleges eljárási szabálysértés okán indítványt tett az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, ennek alapjául szolgáló szabálysértést azonban nem nevesített, ilyet a másodfokú bíróság sem észlelt.

[32] A bizonyítás egyebekben is törvényes rendben zajlott: a törvényszék a vádlott és a tanúk kihallgatását, a szakértők meghallgatását megelőzően törvényes figyelmeztetéseket, kioktatásokat alkalmazott, az okirati bizonyítékokat megfelelő formában tette a bizonyítás anyagává. Jelen ügyben a kihallgatott tanúk közül tanú13, tanú1 és tanú14 a terhelt hozzátartozói, e tanúkat az elsőfokú bíróság törvényesen figyelmeztette az őket megillető mentességi jogukra. vádlott1 tanúként tett vallomása bizonyítékként történő felhasználásának sem volt akadálya a Be.187.§ (1) bekezdése alapján, mivel a tanúvallomásról készült jegyzőkönyvből a tanúzási figyelmeztetés és az arra adott válasz egyértelműen kitűnik. Ennek okán felesleges volt a terhelt hozzájárulásának a beszerzése a tanúvallomás ismertetéséhez (11.jkv.3. o.), mert ilyen feltételt a hatályos Be. egyáltalán nem, a korábbi Be. (1998.évi XIX. tv. 291.§ (2) bekezdés) is csak vagylagosan határozott meg. Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék több esetben is kérdést intézett a szabályszerű terhelti figyelmeztetést követően a hallgatási jogával élő vádlotthoz, azonban mivel a bírói kérdésekre adott válaszok

a korábban elmondott vallomásaához képest új elemeket nem tartalmaztak, így ennek nem volt hatása a bizonyítási eljárás törvényességre.

[33] Nem felelt meg maradéktalanul az elsőfokú bíróság más szakértő kirendelésére vonatkozó eljárása sem az eljárási szabályoknak, mivel sem az ítéletből ([98]-[99] bekezdés), sem az új szakértőket kirendelő végzésből nem tűnnek ki a korábbi szakvélemény elfogadhatóságával kapcsolatos aggályok, noha ezeket a Be. 197.§ (2) bekezdése alapján a más szakértő kirendelés esetén rögzíteni kell. A büntetőjogi főkérdések megítélését és az eljárás lefolytatását e szabálysértés azonban ugyancsak nem érintette.

[34] Az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának így perjogi akadályja nem volt.

[35] A másodfokú bíróság vádlott1 vádlottnak a Be. 561. § (3) bekezdés b) pont alapján feltüntetett személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok, valamint a másodfokú nyilvános ülésen tett terhelti nyilatkozatra figyelemmel az ítéltábla alábbiakkal egészíti ki:

[36] A vádlott villamosmérnök szakképzettséggel is rendelkezik. Havi jövedelme 350.000 forint körüli. Felesége két hónapja nem dolgozik, jelenleg állást keres, ebben az átmeneti időszakban a megtakarításaikkal, valamint a szülők által nyújtott támogatással egészítik ki a család jövedelmét. Közös gyermekük most kezdte meg a középiskolai tanulmányait. A vádlott cselekmény után megkezdett pszichiátriai ellátása jelenleg is zajlik, változatlanul antidepresszáns és antipszichotikus gyógyszereket írnak fel számára, valamint – aktuális állapotától függő gyakorisággal – pszichológushoz is jár. Emellett – ugyancsak gyógyszeres kezelést igénylő – pszichoszomatikus betegségeiben (reflux, visszer, magas vérnyomás betegség) is szenved. Feleségének autoimmun betegsége van. Vagyonát képezi a munkáltatójától a közelmúltban megvásárolt személygépjármű.

[37] A másodfokú bíróság a felülbírálat eredményeképpen megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tényállás alapos és hiánytalan felderítése érdekében a tárgyalás anyagává tette mindazokat a bizonyítékokat, amelyek az ügy eldöntése körében releváns adatokat tartalmaznak. Az 501.B.281/2023/45. számú jegyzőkönyv szűkszavúan ugyan, de a törvényben foglalt ellenőrizhetőséghez szükséges még megfelelő terjedelemben tartalmazza azt, hogy a kérdéses iratok – köztük a feljegyzéseket, és rendőri jelentéseket az adatgyűjtésről, és a kamerafelvételek tartalmáról – lényegének megjelölése megtörtént, ezáltal az érintett iratok a bizonyítás anyagává váltak. A jelenlévő jogosultak az iratok lényegi ismertetésének kiegészítését vagy az iratok meghatározott részének felolvasását nem indítványozták. A törvény egyértelművé teszi, hogy az iratok a lényegük megjelölésével teljes egészében a bizonyítás anyagává válnak; amennyiben azok felolvasására indítvány nem érkezik, úgy az abban foglaltak a bizonyítás részét képezik, és az érintett bizonyítási eszközökből származó bizonyítékok értékelhetők és értékelendők is.

[38] A törvényszék által megállapított tényállás ugyanakkor a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontjaiban meghatározott megalapozatlansági hibákban szenved, mert egyes részletkérdéseket illetően kis mértékben hiányos, és nem felel meg maradéktalanul az általa elfogadott bizonyítékok tartalmának. Emellett a törvényszék az ítéletszerkesztés szabályai

ellen is vétett, amikor a tényállásba tartozó megállapításokat az indokolás más részeiben – a terhelt személyi körülményei között – szerepeltetett.

[39] A tényállás részbeni megalapozatlansága azonban nem szolgálhat a védelmi fellebbezés által célzott hatályon kívül helyezés alapjául, mivel a hatályos büntetőeljárás törvény csak a teljes – a másodfokú eljárásban helyre nem hozható – megalapozatlanság okából engedi meg a hatályon kívül helyezést, míg az ítélet részleges megalapozatlanságának kiküszöbölését a másodfokú bíróság kategorikus – mérlegelést nem tűrő – kötelezettségévé teszi (EBH2019. B.9.).

[40] A részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján az alábbiak szerint helyesbíti, és egészíti ki a tényállást:

[41] A tényállás [4] bekezdésében a második mondatnál kezdődően a bekezdés végéig tartó, a vádlott bűncselekmény előtti pszichés állapotát, és annak a beszámítási képességére gyakorolt hatását leíró részét a [12] bekezdés után illeszti.

[42] A sértett1 sértett korábbi betegségeit leíró [8] bekezdésben mellőzi a bizonyítékok mérlegelésére utaló „orvosilag megállapítottan” kifejezést, a felsorolt betegségek közül mellőzi az idült nyelőcsőgyulladást, ellenben a felsorolást kiegészíti a szívizom enyhe túltengése, a vese enyhe fokú idült gyulladása, valamint a májsejtek zsíros elfajulása megbetegedések feltüntetésével.

[43] A [15] bekezdés második mondatában – az alvó állapotra utalás mellőzésével a tényállást azzal helyesbíti és egészíti ki, hogy az éjszaka folyamán vádlott1 vádlott lement a parkba, ahol körbesétált és odament a viszonylag zárt posta bejáratnál fekvő sértetthez, és 1-2 méter távolságról megnézte őt, észlelte, hogy a sértett összefüggéstelenül beszél.

[44] Ugyanennek a bekezdésnek a negyedik mondatát kiegészíti azzal, hogy a levegő hőmérsékletének a telefonján történt ellenőrzése után döntött úgy, hogy leönti sértettet egy vödör vízzel.

[45] A tényállás [16] bekezdésének első mondatát azzal egészíti ki, hogy (...) majd a sértetthez érve két mozdulattal leöntötte az ekkor már a takarókba burkolózva alvó nőt.

[46] Ugyanennek a bekezdésnek a következő mondatát bővíti egy újabb tagmondat, miszerint a leöntésre a sértett nem reagált, továbbra is mozdulatlanul feküdt.

[47] A tényállás [17] bekezdése után illeszti az alábbiakat:

[48] sértett1 a halálát közvetlenül megelőzően enyhe fokú alkoholos befolyásoltság alatt állt.

[49] Majd ide emeli a tényállás [18] bekezdését, azzal folytatva, hogy:

[50] A kinti hőmérséklet a leöntés időpontjában 3,7 Celsius fok volt. Nem kizárható módon a vízzel való leöntés hiányában is bekövetkezett volna a sértett kihűlés miatti halála, de a vízzel való leöntés – a hővezetés és hőleadás fokozása miatt – felgyorsította, siettetette a folyamatokat.

[51] sértett1 sértett természetes okú idült betegségei önmagukban nem okozhatták volna a sértett halálát, de annak bekövetkezéséhez hozzájárultak.

[52] A [17] bekezdés utolsó mondatában a felül meztelen helyett a csaknem teljesen meztelen szókapcsolatot használja a sértett hiányos ruházatának leírására.

[53] Az ily módon kiegészített és pontosított tényállás minden tekintetben megalapozottá vált, így a Be. 593. § (3) bekezdése alapján az a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[54] Megállapítható, hogy a tényállás alapos és hiánytalan felderítése érdekében valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyíték rendelkezésre áll.

[55] vádlott1 vádlott már a nyomozás kezdeti szakaszában – tanúkénti meghallgatása során – beismerte a vádiratban terhére rótt cselekvőseget, részletesen feltárta tettének motivációit, azzal védekezett, hogy nem állt szándékában a sértettet megölni, pusztán kellemetlenséget akart okozni neki, hogy eltávolítsa a lakókörnyezetéből. Arra számított, hogy a leöntés hatására odébbáll, és iskolázottsága ellenére sem merült fel benne, hogy magatartásának ilyen végzetes következménye lehet. A védekezés arra is irányult, hogy a sértett halála természetes okú betegségének és a tőle függetlenül elkezdődött kihűlésnek, továbbá – a fellebbezésben kifejtett érvelés szerint – a testének vizelettel való áztatásának a – terhelt magatartásától független – következménye.

[56] A törvényszék helyesen hagyatkozott a cselekvőség meghatározásánál vádlott1 vádlott nyomozás során tett, tényfeltáró, és a kamerafelvétellel is összhangban álló vallomására ([131] bekezdés). E vallomásnak meg nem cáfolt tartalmát, amely szerint az éjszakai első látogatás alkalmával 1-2 méter közelségből a terhelt azt észlelte, hogy a sértett össze-vissza beszél, azonban a tényállás rögzítése során figyelmen kívül hagyta. A vádlott által elmondottak – amire a védői fellebbezés is helytállóan utalt – összhangban állnak tanú tanú vallomásával is, aki éjjél és egy óra között tett éjszakai sétája során hallotta a hajléktalan nő „nyöszörgését”, így a terhelti vallomás e részének megkérdőjelezésére nincs ok, e tények alapján pedig a sértettnek a 00 óra 47 perckor rögzített alvó állapota iratellenes – az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték tartalmával ellentétes – ténymegállapítás. Ugyancsak a vádlott vallomásából volt megismerhető az a kis, de a tudati tények szempontjából jelentős mozzanat, hogy a vádlott a leöntés elhatározása előtt ellenőrizte telefonján a külső hőmérsékletet.

[57] Azt pedig már hivatal, illetve a térfigyelő kamerák felvételeiről készített jelentés alapján lehetett rögzíteni a tényállásban, hogy a sértett a leöntést követően nem mozdult meg, arra nem reagált (nyomozati iratok 1. kötet 117. o.). A cselekmény elkövetésének időpontjában a sértett alvó állapotát cáfoló bizonyíték nem merült fel, az öntudatlan állapotot

tényszerűen igazolja, hogy semmilyen életszerű reakciót nem adott arra, hogy a vádlott egy vödör vízzel leöntötte, így az, hogy a sértett ekkor már aludt, aggálytalanul megállapítható.

[58] Az elsőfokú bíróság a halál oka és az ahhoz vezető okfolyamat jogilag releváns kérdéseiben elsősorban az ügyben eljáró két orvosszakértő páros – szakértő1 és szakértő2, valamint szakértő4 és szakértő3 – véleményére támaszkodott.

[59] A két szakértői vélemény csaknem azonos vizsgálati anyagon alapult, mivel a bíróság által kirendelt szakértők rendelkezésére álltak a boncolás során készített fényképfelvételek, és a szövettani metszetek, amelyek újraértékelését is elvégezték patológus szakkonzultáns bevonásával. A sértett természetes okú megbetegedéseinek felsorolása a szakértő4 és szakértő3 által készített szakvélemény bővebb, mivel tartalmaz utalást a szívizom enyhe túltengése, a vese enyhe fokú idült gyulladása körében, egyben utal a májsejtek zsíros elfajulására is, mindez azonban nem jelent érdemi ellentétet a két szakvélemény között, mivel a szakértő1 és szakértő2 által készített szakvélemény is rögzítette a 2010. március 29. napján kelt végleges igazságügyi orvosszakértői véleményben az ennek megfeleltethető szakértői megállapításokat (a szívizom vaskossága, szívizomrostok kiszélesedése, máj zsíros degenerációja, vesében gyulladásos beszűrődés). Ennek megfelelően rendelkezett az ítéltábla sértett1 egészségi állapotát bemutató tényállásrész kiegészítéséről azzal, hogy az idült nyelőcsőgyulladást mellőzte, figyelemmel arra, hogy az újbóli szakértői vizsgálat szerint a nyelőcsőben lobos reakció vagy kifelégyesedés nem volt megfigyelhető (8274-21156/2024. számú szakértői vélemény 16. o.).

[60] A halál és a terhelti magatartás közötti oksági kapcsolat, illetve a további közreható okok szerepének vizsgálata a bizonyítási eljárás egyik központi kérdése volt, a bizonyítás eredményét a törvényszék azonban rendkívül sommásan fogalmazta meg azzal, hogy „a leöntés és egyéb külső és belső tényezők következtében” halálozott el a sértett. A büntetőjogi felelősség szempontjából releváns, és a bizonyítás anyaga alapján megismerhető tények rögzítése nem mellőzhető, ezért valamennyi orvosszakértő egybehangzó véleménye alapján egészítette ki az ítéleti tényállást az ítéltábla azzal, hogy sértett1 sértett természetes okú idült betegségei önmagukban nem okozhatták volna a sértett halálát, de annak bekövetkezéséhez hozzájárultak. Az ügyiratok részét képező igazságügyi szakvélemények alapján rögzítette a tényállásban azt is, hogy nem kizárható módon a vízzel való leöntés hiányában is bekövetkezett volna a sértett kihülés miatti halála, de a vízzel való leöntés – a hővezetés és hőleadás fokozása miatt – felgyorsította, siettette a folyamatokat (B.2167/2020. végleges szakértői vélemény 2-5. pont, 8274-21156/2024. számú szakértői vélemény 20. o.).

[61] A tényállás további korrekciója is az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történt. Az Országos Meteorológia Szolgálat jelentése (nyomozati irat 1. kötet 581. o.) tartalmazza, hogy a 2020. december 13. napján 0.00 óra és 1.00 óra között 3, 7 °C volt a levegő hőmérséklete, az elhunyt sértett vérmintájából 1,320 g/l (ezrelék) volt kimutatható, így sértett1 a halálát közvetlenül megelőzően enyhe fokú alkoholos befolyásoltság alatt állt (alkoholvizsgálati jegyzőkönyv nyomozati irat 2. kötet 1251. o.). A helyszíni szemle jegyzőkönyv és fényképfelvételek alapján a sértetten megtalálásakor mindössze egy elszakadt pelenka, zokni, bal lábán bakancs, bal kezén egy kesztyű volt (nyomozati irat 2. kötet 1190.).

[62] Végül pedig az ítéletszerkesztés hibáját helyesbítette az ítéltábla azzal, hogy a terhelt elkövetéskori elmebeli állapotára és a beszámítási képességének enyhe fokú korlátozottságára tett megállapításokat a terhelt személyi körülményeit leíró részből a tényállásba emelte. A kóros elmeállapot, mint büntethetőséget kizáró ok fennállása jogkérdés, amelyre a jogerős ítélet tényállásában rögzített tényekből kell következtetést levonni. Ennek megfelelően a terhelt elmebeli állapotával, elmeműködésének rendellenességeivel kapcsolatos ténymegállapításokat a tényállásnak értelemszerűen tartalmaznia kell (Bfv.III.76/2024/10.).

[63] A másodfokú bíróság további megalapozatlanságot nem észlelt.

[64] A védelmi fellebbezések a sértett halála és a vádlotti magatartás kauzális kapcsolatának megállapítását egyrészt azon az alapon sérelmezték, hogy a törvényszék iratellenesen értékelte az igazságügyi orvosszakértői vélemény e körben tett vallomásait, másrészt, hogy nem terjedt ki a szakértői bizonyítás arra, hogy milyen szerepet játszhatott a halálhoz vezető folyamatban a terhelt vallomása alapján felmerült adat, hogy a sértett a leöntés előtt maga alá vizelt. A másodfokú bíróság a védelmi fellebbezés egyik érvelését sem tartotta megalapozottnak, nem észlelt hiányosságot sem a tényállás felderítése, sem az ítélet indokolása körében.

[65] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írtaknak megfelelően eleget tett. Kitért a megállapított tények és az azokat alátámasztó bizonyítékok közötti logikai összefüggésnek az ismertetésére, és logikus érvekkel mutatta be a bírói meggyőződésnek a kialakulását is. A bizonyítékok egybevetésének és értékelésének a leírása, az egyes bizonyítékok hitelességének és bizonyító erejének megmagyarázása, a bizonyítékok meggyőző erejét alakító tényezők bemutatása körében az ítéltábla hibát vagy hiányosságot nem tapasztalt.

[66] A halálhoz vezető okfolyamat vizsgálatánál helyesen az objektív tényadatokon nyugvó boncjegyzőkönyvre és orvosszakértői véleményekre támaszkodott. Az elsőfokú ítélet [67]-[128] bekezdéséig terjedő részében részletesen és iratszerűen ismertetette az alapul szolgáló orvosszakértői véleményeket. E szakvélemények között érdemi kérdésben nem volt ellentmondás, és – a védelmi állásponttal szemben – a tényállásban tett megállapítások is összhangban vannak a szakértői véleményekkel.

[67] szakértő1 és szakértő2, az igazságügyi boncolást is elvégző igazságügyi orvosszakértők, valamint a védői indítványra kirendelt szakértő4 és szakértő3 igazságügyi orvosszakértők

[68] – a sértett halálának közvetlen okát – következetesen és egybehangzóan – a kihűlésben jelölték meg; egyetértettek abban is, hogy

[69] – a szövettani vizsgálattal kiegészített boncolási jegyzőkönyvek alapján egyéb abszolút anatómiai halálok nem volt megállapítható;

[70] – a sértettnek a vízzel való leöntése a hővezetés és a hőleadás fokozása miatt a kihűlés folyamatát gyorsíthatta;

[71] – a sértett természetes okú, ún. sorsszerű betegségei önmagában nem eredményezték a sértett halálát, annak bekövetkezéséhez azonban hozzájárultak.

[72] A szakértők egymás jelenlétében történt meghallgatásuk eredményeként a két szakértői vélemény között csak olyan ellentmondások maradtak fenn, amelyek a büntetőjogi szempontból jelentős kérdéseket nem érintik. Annak ugyanis, hogy a fényképfelvételekkel kiegészített makroszkópos boncolási lelet és a mikroszkópos boncolási lelet alapján a Visnyevszkij fekély léte megállapítható -e (szakértő2 – szakértő1), vagy sem (szakértő4 – szakértő3) azért nincs jelentősége, mert a szakértők ettől függetlenül is egyezően jelölték meg a halál közvetlen okát a kihülésben, egyezően idézték e körben az igazságügyi orvostani alapokat is, amely szerint a kihülésnek jellegzetes boncolási lelete nincs, akkor véleményezhető, ha egyéb abszolút anatómiai halálok nem állapítható meg, a szövettani vizsgálatok, a halál bekövetkezésének módja és körülményei erre utalnak.

[73] A büntetőjogi felelősség szempontjából – erre a jogi indokolás körében tér ki majd bővebben az ítéltábla – nem jelent lényeges eltérést az sem, hogy a leöntés részoki szerepének egyező elismerése mellett ennek jelentőségét eltérően ítélték meg: a boncolást végző szakértők szerint nagyban befolyásolta a halál bekövetkeztét, míg a bírósági szakban kirendelt szakértők szerint döntő részoki tényezőként nem értékelhető. Ennek az eltérésnek azonban nincs jelentősége az ok-okozati összefüggés fennállásánál. A szakértők párhuzamos meghallgatásánál egyébként az is kiderült, hogy valójában a nedves környezet szerepét illetően sem állnak távol egymástól a véleményeik, ugyanis szakértő4 is egyetértett szakértő2 szakértő azon a szakirodalmi adatokon alapuló megállapításával, hogy a nedves környezet 20-25-szörösére növeli a kihülés kockázatát (501.B.281/2023/47.jkv.6.o.)

[74] Nem osztotta a másodfokú bíróság a védői fellebbezésben a sértett vizeletének oksági szerepével kapcsolatban kifejtett álláspontot. Tény, hogy a sértett húgyhólyagja a boncoláskor üres volt (boncjegyzőkönyv 5. o.), és hogy megtalálásakor egy szakadt pelenka volt rajta, így előfordulhatott, hogy akár agóniája közben (enne gyakori előfordulását szakértő2 a 2025. április 25-i tárgyaláson is megerősítette), akár azt megelőzően (miként a vádlott észlelte) maga alá vizelethetett. A vizelet mennyisége azonban töredéke annak az öt liter vízmennyiségnek, amelyet a vádlott ráöntött a sértettre, annak legfeljebb egy tizede, mely a vizeletürítés helyére és mennyiségére figyelemmel alkalmatlan arra, hogy a sértett felsőruházatát teljesen, vagy jelentős mértékben átnedvesítse. A fellebbezés is utalt rá, hogy a sértett lefoglalt ruhadarabjai közül az alsóruházata (melegítő alsó) nedves volt az összesen kilenc db felsőruházata eltérő mértékben – három teljesen, három részben, kettő a derekánál, egy pedig foltokban – de ugyancsak nedves volt. A felsőruházatnak ilyen jellegű és mértékű átnedvesítését nem eredményezhette a sértetti vizeletürítés, ebből következően e lehetséges körülmény nem annulálja a leöntésnek a sértett halálában betöltött szerepét, így az oksági láncolat megszakítására sem alkalmas. A nedves ruházat kihülést gyorsító hatása ugyanis arra vezethető vissza, hogy a víz hővezető képessége sokkal nagyobb, mint a levegőé, azaz a víz sokkal – akár 25-ször – gyorsabban vonja el a hőt a testtől, mint a levegő. A nedves ruha jelentősen növeli a párolgás és a hővezetés miatti hőveszteséget. A jelen esetben a vádlott egy vödörnyi, mintegy öt liter vizet öntött a sértettre, mely, még ha a sértett ruházatát saját 3-4 dl vizelete emellett nedvesítette is, szükségszerűen együttjárt a hővezetés fokozásával, a párolgási felület növekedésével és a ruházat szigetelőképességének további csökkentésével, ezáltal a test maghőmérséklete csökkenésében játszott szerepe is egyértelműen fennáll. A

sértett ruházatát mintegy öt és fél liter folyadék áztatta, melyből kb. öt liter a vádlott magatartásának következményeként érte.

[75] Az igazságügyi orvosszakértők meghatározták a sértett halmozódó természetes okú betegségeinek szerepét a sértett halálához vezető folyamatban, egybehangzóan jutottak arra a következtetésre, hogy abszolút anatómiai halálok hiányában e betegségek önmagukban nem okozhatták volna a sértett halálát, de annak bekövetkezéséhez hozzájárultak. A szakvélemények egyebekben is egyértelműek voltak, önmagukkal, illetve a szakértők rendelkezésére bocsátott adatokkal nem voltak ellentétesek, helyességükhöz a szakértők által a tárgyaláson tett részletes kiegészítések alapján sem fért kétség.

[76] A fentiek alapján a védelem a tényállás felderítetlenségét alaptalanul sérelmezte. Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő alapossággal derítette fel, a bizonyítás a vádiratban foglalt cselekmény egészére és a büntetőjogilag releváns valamennyi tényre kiterjedt. A feltárt bizonyítékokat az elsőfokú bíróság körültekintően értékelte, mérlegelése nem volt egyoldalú, abban szubjektivitás nem volt fellelhető, az értékelés, melyről számot adott, valamennyi, az ügy megítélése szempontjából lényeges körülményre kiterjedt. A törvényszék által megállapított tényállás csupán kisebb hiányosságból és iratellenességből fakadó megalapozatlansági hibában szenvedett, amelyet az elsőfokú bíróság által elvégzett mérlegelő tevékenységet tiszteletben tartva, a bizonyítékok elsőfokú bíróság által meghatározott bizonyító erejét nem érintve, az iratok alapján orvosolt a másodfokú bíróság. A vádlottra nézve kedvező, a leöntés és a sértett halála közötti okozati összefüggést negligáló tényállás, valamint eltérő tudati tények megállapításának nem volt helye. A felmentést és a vádlott védekezésének elfogadását célzó védelmi fellebbezések ennél fogva nem vezethettek eredményre.

[77] Az irányadó tények alapján az elsőfokú bíróság okszerűen állapította meg a vádlott büntetőjogi felelősségét. A vádlott cselekménye tényállásszerű, büntethetőségi akadály nincs, a vádlott bűnössége megállapítandó.

[78] A bűncselekmény minősítése is törvényes. Az elsőfokú bíróság a vádlott cselekményét emberölés büntettének minősítette, amely cselekmény a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütközik, és tekintettel arra, hogy azt a vádlott a cselekményt védekezésre képtelen személy sérelmére követte el, a (2) bekezdés j) pontja szerint minősül.

[79] A védelmi fellebbezés mind a leöntés és a sértett halála közötti objektív összefüggést (tárgyi okozatosság), mind a cselekménynek a terhelt számára való felróhatóságát, a vádlottnak a cselekményhez tudatos szándék formájában megállapított érzelmi-akaratil viszonyulását (alanyi okozatosság) vitatta.

[80] Amint azt az eljáró bíróság helyesen állapította meg, az okozati összefüggés a vádlotti magatartás és az eredmény között fennáll. A következetes ítélkezési gyakorlat az okozatossági elméletek közül a feltételek egyenértékűségének (*conditio sine qua non*) elméletét fogadja el. Ennek lényege szerint minden szükséges feltétel ok, vagyis ok az eredménynek minden olyan előzménye, amely nélkül nem következett volna be az eredmény úgy és akkor, mint ahogyan, és amikor bekövetkezett. A későbbi eredményhez vezető minden szükséges feltétel egyenértékű. Abban az esetben, ha az eredményhez vezető kiváltó okhoz az

elkövetőtől független további ok társul, az okozati összefüggés nem szakad meg, legfeljebb az okozati kapcsolat lazábbá válik.

[81] A jogelmélet a *conditio sine qua non* mellett ismer ún. okkiválasztó elméleteket is, amelyek a feltételek között meghatározott szempontok szerint rangsorolnak, és csak a döntő, vagy a tipikus (adekvát kauzalitási elmélete) feltételét tartják az eredmény okának, a bírói gyakorlat azonban a feltételek egyenértékűségét vallja, és az elkövetési magatartás és az eredmény közötti okozati összefüggést a *conditio sine qua non* elve alapján ítéli meg (Kúria Bfv.III.423/2021/13.). Mindezt jelen ügyre vetítve azt jelenti, hogy az okozati összefüggés fennállása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a sértett halálában a vádlott magatartáson túl más feltétel és egyéb ok is szerepet játszott (a sértett természetes okú betegségei, illetve az alacsony külső hőmérséklet). Az, hogy a sértett testhőmérséklete a vádlotti magatartástól függetlenül is csökkent a külső hőmérséklet hatására, önmagában nem zárja ki a vádlott magatartásának okozatosságát, ami arra figyelemmel állapítható meg, hogy vádlottl a sértett hideg vízzel történt leöntésével ténylegesen közrehatott (gyorsította a folyamatot) abban, hogy a sértett halála akkor és úgy következett be, mint ahogy az megtörtént.

[82] Az eredmény és az elkövetési magatartás közötti objektív okozati összefüggés azonban még nem elégséges ahhoz, hogy valaki valamely bűncselekmény elkövetéséért felelősségre legyen vonható, a büntetőjogi felelősség megállapításához elengedhetetlen az alanyi bűnösség fennforgása is. Az alanyi oldal vizsgálata körében, az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg az elkövető tudatának tartamát, azt, hogy milyen volt a vádlott akarati-érzelmi viszonyulása az elkövetési magatartáshoz, és annak eredményéhez, a sértett halálához.

[83] A vádlott élet kioltására irányuló eshetőleges szándékára vont következtetés mindamelllett is helytálló, hogy a vízzel való leöntés nem tipikus elkövetési módja az emberölésnek, és így a 3/2013. Büntető jogegységi határozatban megjelölt objektív körülmények sem adtak jelzést az élet kioltására irányuló szándék kapcsán. A jogegységi határozatban felállított szempontrendszer az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásához, és az elkövetéskori szándék jellegének helyes megítéléséhez ad segítséget az alanyi és tárgyi tényezők – példálódzó jellegű – felsorolásával (jogegységi határozat I.2.), azonban nem a tényezők számának, hanem súlyának van jelentősége. Azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy bár a vízzel való leöntés nem tipikus elkövetési mód, azonban a fagypont körüli hőmérsékleten, az órák óta e hidegnek kitett, egyébként is legyengült állapotú sértett estében hathatós eszköz a kihűlés folyamatának gyorsítására.

[84] A törvényszék a terhelt tudatállapota körében relevanciával bíró körülményeket ítéletének [153] bekezdésein alapvetően helyesen sorolta fel, és a bírói gyakorlatnak megfelelően helyesen értékelte. A tényállás módosítására figyelemmel a vádlott a terepszemle során a sértett összefüggéstelen beszédét, majd tíz perccel később, a leöntéskor alvó állapotát észlelte, illetve azt, hogy a sértett sem megközelítésekor, sem a leöntésre sem ébredt fel, nem mozdult meg, arra nem reagált. Nem elhanyagolható a jelentősége annak sem, hogy a vádlott a leöntés előtt ellenőrizte a telefonján a levegő hőmérsékletét.

[85] A terhelt magatartása szándékos, mert magatartásának következményét – szemben a védő általi hivatkozással – előre látta, s az iránt közömbös maradt, vagyis abba belenyugodott (Btk. 7. § második fordulat).

[86] A védelemnek az eltérő jogi minősítést, a gondatlan emberölés vétségének megállapítását célzó fellebbezése nem megalapozott. A gondatlanságnak két alakzata van: a tudatos gondatlanság (luxuria) és a hanyagság (negligentia). A hanyag gondatlanságnak nincs tudati és érzelmi oldala. Az elkövető nem látja előre magatartásának lehetséges következményeit (az értelmi oldal hiánya), ezért érzelmileg nem is viszonyulhat azokhoz (az érzelmi oldal hiánya). A tudatos gondatlanságnak tudati/értelmi és érzelmi/akarat oldal van. Tudati oldala a magatartás lehetséges következményeinek előre látása. Érzelmi oldalát az a bizakodás jellemzi, hogy a lehetséges káros eredmény nem következik be. Ez több, mint pusztán vágyakozás. Az elkövető nem a véletlenre számítva várja az eredmény elmaradását, hanem a saját képességeire, tapasztalataira, az eredmény elhárítására tett konkrét intézkedésére vagy konkrét külső körülményekre, feltételekre alapozza bizakodását.

[87] A vádlott vegyész- és villamosmérnök felsőfokú szakképzettséggel rendelkezik, a fizika alaptörvényeivel, így egy vízzel lelocsolt testnek alacsony hőmérsékleten kihűlési folyamatával tisztában kellett lennie, azt pedig, hogy ezek az ismeretek mérlegelésben ténylegesen is szerepet kaptak – a vádlott védekezésével szemben – egyértelműen mutatja, hogy döntését a külső hőmérséklet ellenőrzése után, annak ismeretében hozta meg. Mindezek alapján a tudati oldal hiányára, azaz arra, hogy nem látta volna előre tettének lehetséges végzetes következményeit megalapozottan hivatkozni nem lehet, így a gondatlanság enyhébb alakzata, a hanyag gondatlanság nem állhat fenn.

[88] A jogi szabályozásból az is kitűnik, hogy a büntető törvény csak akkor tartja alkalmazhatónak a tudatos gondatlanság kategóriáját, amennyiben az elkövetőnek van miért bizakodnia cselekménye előre látott következményének az elmaradásában. Jelen ügyben az eshetőlegesen szándékának fennálltára vonatkozó következtetés alapjául szolgálnak a sértett – vádlott által is ismert – hosszú ideje fennálló hajléktalan életvitele, és mozgási korlátozottsága, amelyek a sértett kórállapotának pontos ismerete nélkül is közvetítik azt a tudatot, hogy a megromlott egészségi állapota a sértett önmentésre való képességét eleve korlátozta. A terhelt észlelte azt is, hogy a sértett összefüggéstelenül beszélt, majd röviddel ezt követően a leöntés pillanatában már aludt, és a leöntésre nem reagált. Tudta azt, hogy a sértett fekvőhelyénél, a posta bejáratánál az éjszakai órákban nincs gyalogos forgalom, így nincs reális esélye annak, hogy a sértett más személyektől külső segítséget kapjon. A terheltnek számolnia kellett azzal is, hogy az utcára szorult sértettnek a rajta lévő ruházaton kívül nincs száraz öltözet. Bár a közelben valóban volt egy a hajléktalanok számára éjjeli menedéket is biztosító intézmény, azonban a sértett – a vádlott által is tudottan – ezzel a lehetőséggel korábban sem élt, ahhoz pedig, hogy az adott esetben a meleg helyre húzódást szükségességét felismerje a leöntését legalábbis észlelnie kellett volna, ez pedig, a vádlott által is felismerhetően, nem következett be. Mindezen körülmények ellenére a leöntött alvó sértettet a fagyponthoz közeli hőmérsékletben magára hagyta és lefeküdt aludni. A terhelt olyan körülményekben bízott (a már előtte is zavart, a leöntését sem észlelő, száraz ruhával nem rendelkező, egyébként is nehezen mozgó sértett felébred, és elmegy az éjjeli menedékre), amelyre sem ráhatása, sem rálátása nem volt, az ilyen bizakodás alaptalan, a pusztán vágyakozás az eredmény elmaradására pedig egyenértékű az annak bekövetkezésébe való belenyugvással.

[89] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a Btk. 160. § (2) bekezdés j) pontja szerinti minősítő körülményt is. A Btk. 459. § (1) bekezdés 29. pontja szerint védekezésre képtelennek kell tekinteni, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére. Ezen állapot ismerve az, hogy a passzív alany nem képes ellenállás kifejtésére. Az irányadó tényállás alapján nem kétséges, hogy az önmentésre egyébként is korlátozottan képes, az elkövetés időpontjában pedig öntudatlan sértett állapota az aktivitást szükségképpen feltételező védekező cselekvőséget kizárta. Kétségtelen, hogy a vádlott által alkalmazott elkövetési mód élet kioltására való alkalmassága szorosan kapcsolódik a sértett védekezésre való képességéhez (a leöntést észlelő, védekezésre képes sértett a kihüléshez vezető folyamatot általában egyszerűen elháríthatja, így a védett jogtárgy csak távoli veszélynek van kitéve), mindez azonban nem veti fel a kétszeres értékelés tilalmának megsértését. E körben a Kúria Bfv.II.469/2025/9. számú döntése ad iránymutatást, amely szerint, ha az elkövető védekezésre képtelen személyt öl meg, meg cselekménye mind az alapeset, mind a minősítő körülmény összes tényállási elemét kimeríti. Az pedig közömbös, hogy az ölést oly módon kivitelezi-e, ami a sértett ezen állapotától függetlenül is a sértett halálát eredményezné (pl. lelövi), vagy pedig – mint a jelen esetben – olyan módon, ami éppen ezen állapot kihasználásával vezet a halálos eredményhez. Kétszeres értékelés ezért az elkövetés módjától függetlenül fel sem merülhet.

[90] Mindezek alapján a vádlott bűnösségére vont következtést helytállónak, a bűncselekmény jogi minősítését törvényesnek ítélte a másodfokú bíróság.

[91] Az ítéltábla ezt követően azt vizsgálta, hogy a kiszabott büntetések az alkalmazott minősítés mellett a büntetés céljával összhangban állnak-e.

[92] Ahogyan a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú BK vélemény is rögzíti, a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő – összefoglalóan a büntetést befolyásoló – körülmények a büntetést alakíthatják. Ezeket tehát nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál. Az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlya, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség, az enyhítő és súlyosító körülmények együttes értékelése mellett kell megválasztani a vádlottal szemben az adott ügyben a büntetési célok elérését biztosító joghátrányt.

[93] A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket helyesen vette számba. A sértetti közrehatás helyett – nyomatékos enyhítő körülményként – az okozati összefüggés közvetett voltát (56/2077. BK vélemény III/2. pont) jelöli meg, amelynek a kiszabott büntetés tartamában is meg kell mutatkoznia. A büntetés kiszabása során kell ugyanis értékelni azt, hogy a sértett halálának bekövetkezésében a vádlott magatartása mellett egyúttal okként szerepet játszottak a sértett kóros, súlyos, előrehaladott állapotú betegségei is, valamint, azt is, hogy a kihülés folyamata az éjszakát a szabad ég alatt töltő sértettnél a vádlotti magatartástól függetlenül elindult, ezt a folyamatot gyorsította a sértett leöntése.

[94] A vádlott eljárás során feltárt – a beszámítási képességét enyhe fokban korlátozó – a negatív és tartós feszültségek által kiváltott depresszív, szorongó, aggodalmaskodó, átmenetileg a sérelmeire centráló tudatszűkítő hatás, valamint az értelmi megfontolás, a gondolkodás és a mérlegelés átmeneti zavara szerepet játszott a bűncselekmény elkövetésében, amely körülménynek okkal tulajdonított enyhítő jelleget a törvényszék.

[95] A vádlott több gyógyszeres kezelést igénylő krónikus betegségének is jelentőséget tulajdonított a másodfokú bíróság, mivel a vádlott egészségi állapota és különösen a pszichiátriai kezelést igénylő pszichés állapota jelentősen nehezíti a szabadságvesztés büntetés kiállítását.

[96] A Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés céljával kapcsolatban a Kúria a BH 2021.68. eseti döntésben arra mutatott rá, a büntetés lényege, tartalma egyfelől fenytetés, azaz az elkövető számára nehézséggel sújtás, másfelől a bűnhődés lehetőségének elindítása.

[97] A törvényszék helyesen állapította meg, hogy az enyhítő körülmények kizárólagosságára, számára és nyomatékára figyelemmel a vádlottal szemben a büntetési tétel legkisebb mértéke is túl szigorú lenne, abban azonban már nem osztotta az ítéltábla az elsőbírói álláspontot, hogy a Btk. 17.§ (2) bekezdés alapján, az ún. korlátlan enyhítés lehetőségének alkalmazása indokolt a büntetési célokat megfelelően szolgáló büntetés kiszabásához. A beszámítási képességet korlátozó kóros elmeállapot megállapítása még nem jelenti a Btk. 17. § (2) bekezdésének automatikus alkalmazását vagy az alkalmazásának szükségességét (BH2025. 182.). Jelen esetben – figyelemmel arra is, hogy ez a korlátozás enyhe fokú volt – a beszámítás képesség korlátozása, csak úgy, mint az eredményhez vezető okfolyamat közvetett jellege, valamint a vádlott megromlott egészségi állapotának és büntetlen előéletének, továbbá. az idő múlásnak a jelentősége a Btk. 82.§ (2) bekezdés a) pontja alapján meghatározott büntetési tétel kimerítését indokolja, annak túllépését, és a korlátlan enyhítés alkalmazását azonban már nem. Nem hagyható figyelmen kívül a cselekmény tárgyi súlya és a büntetés generális megelőzési célja. A kiszabott büntetés ugyanis nem csak az elkövetőre, hanem a társadalom tagjaira is gyakorol hatást. A normakövető magatartás általánossá tételéhez és annak kifejezéséhez, hogy a koruk, egészségi állapotuk, élethelyeztük miatt kiszolgáltatottak fokozott védelmet élveznek, és az általuk okozott kellemetlenségek, nehézségek sem jelenthetnek alapot a velük szembeni erőszakos, a büntetőjogszabályokba ütköző fellépésre, nélkülözhetetlen egy kellően súlyos büntetés kiszabása. Az ítéltábla megítélése szerint 5 év az a büntetési tartam, ami szükséges, de egyben elégséges a büntetési célok elérése érdekében ahhoz, hogy az elkövető és a társadalom más tagjai számára a jogkövető magatartás tanúsítását előmozdítsa. Ezért az ítéltábla az elsőfokú ítéletet megváltoztatva, a szabadságvesztés tartamát 5 évre súlyosította.

[98] A másodfokú bíróság megalapozottnak ítélte az enyhébb végrehajtási fokozat megállapítását célzó védelmi fellebbezést. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát – a vádlott személyi körülményei, életkora, pszichés betegégei és egészségi állapota alapján – eggyel enyhébb, a Btk. 37.§ (2) bekezdése szerinti börtön fokozatban határozta meg a Btk. 35.§ (2) bekezdése alapján biztosított bírói mérlegelés alapján. A feltételes szabadságra bocsáthatóság kizárása megfelel a törvény mérlegelést nem tűrő rendelkezésének.

[99] Tekintettel arra, hogy a vádlott a cselekménye révén méltatlanná vált arra, hogy a közügyek gyakorlásában részt vegyen, az azoktól való eltiltása törvényes, a mellékbüntetés tartamát a másodfokú bíróság a szabadságvesztés tartamához igazodva 5 évre súlyosította.

[100] Az elsőfokú bíróság a járulékos kérdésekről a jogszabályoknak megfelelően rendelkezett. A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg annak törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy az ítélet rendelkező részében a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott, a Be. 184. § (2) bekezdés e) pontjában írt személyes adat vonatkozásában helyesbítette az ítéltábla a vádlott személyazonosító okmányának számát.

[101] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2026. február 11.

dr. Szalai Géza s.k.

dr. Szabó Ágnes Petra s.k.

dr. Sárecz Szabina Martina s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2025. április 25. napján kelt 501.B.281/2023/47. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf. 189/2025/14. számú ítéletében foglalt változtatással 2026. február 11. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2026. február 11.

dr. Szalai Géza s.k.

a tanács elnöke